

L'avió, la creu

Dm, 31/03/2015 per Ramon Bassas

[Roba estesa](#)

No voldria pas caure en l'oportunisme macabre, o afegir més paraules a l'ingent aparat informatiu (i *opinatiu!*) generat per la recent tragèdia pel sinistre de l'avió de la companyia Germanwings als Alps, que ens ha tocat tan a prop. En aquest moment del dantesco relat que s'està reconstruint amb l'ai-al-cor, a més, hi ha preguntes potser més urgents a resoldre que no pas les referides a Déu. Però un dia o altre serà lícit de preguntar-se on era Déu mentre s'estavellava l'avió, quina altra prioritat té per permetre el dolor immens de les famílies i l'afflicció de tots nosaltres. No és original, esclar. Les desgràcies naturals o humanes han generat, almenys des de la modernitat, preguntes com aquesta, l'exemple més il·lustre de les quals el trobem en el [Poema sobre el desastre de Lisboa](#) de Voltaire o en la reflexió sobre el a mig segle XX sentit de Déu després d'Auschwitz que culmina amb l'[expressió](#) de Benet XVI en [visitar](#) aquesta ciutat l'any 2006 "¿Per què, Senyor, vas callar? ¿Per què ho vas tolerar?".

La pregunta és lícita. Per un no creient és demostrativa. Per un creient, és una pregunta sincera, desesperada, una pregunta que enllaça amb l'anhel del mateix Jesús demanant al Pare que li aparti "aquest calze" (Lc, 22, 42). I la resposta no pot ser, em nego que ho sigui, que aquesta és la voluntat de Déu. Déu és vida, és la taula parada, és la festa, és el sepulcre buit, és la ressurrecció. Déu és amor i aquesta tragèdia és exactament el contrari de l'amor i de tota la resta. Em temo que, fora d'algunes impertinents (perquè ara no serien pertinents, vull dir) elucubracions teològiques o -pitjor- fora del llenguatge endogàmic i cada cop més incomprendible que s'usa en casos com aquests (tinc molta *mili* de funerals), la resposta més adequada i menys arriscada és dir que no hi ha resposta. O, més ben dit, que és un misteri, aquest vast camp de la realitat on les preguntes no tenen cap sentit. O no el sabem trobar.

A mi, però, aquesta resposta no em satisfà. Efectivament, tot això deu ser un misteri. Però el Déu en què jo crec, el Déu-fet-home de Jesús, no me l'imagino en cap Olimp jugant amb nosaltres com si fóssim bèsties a la seva gàbia o amb un *joystick* com si fóssim personatges d'un videojoc. A aquest déu, Nietzsche ja li va fer una necrològica ben merescuda. No dic que no sigui un desig, també, legítim. Front el caos de la vida (els desastres naturals, els del capitalisme, els del terrorisme, les violències quotidianes que ens assetgen) anhelem un món ordenat i controlat fins a la mínima, "el millor dels mons possibles" leibnizià contra el que escrivia el citat Voltaire. L'ordre moral i l'ordre polític com a solució a la incomoditat d'una vida imprevisible. La vida, però, és a una altra banda. És incontrolable. En realitat, el caos és pretendre el control absolut, és creure en el déu-control. Aquest, sí que puc dir com si fos ateu que no existeix. Com a mínim, és incompatible amb la vida.

Em temo que viure consisteix en admetre els límits de la pròpia vida, en no oblidar que genera dolor i frustració, i que les històries no sempre acaben bé. Davant d'aquest panorama, però, hi ha dues sortides. La primera és fugir "del mundanal ruído" i intentar construir un món perfecte amb el mínim d'interferències possibles. Un món tan petit com inútil. La segona és enfrontar-s'hi, assumir la vida

tal com ve i no com ens agradaria que fos. L'experiència de Jesús ve a dir-nos que, contra el que sembla, aquesta última opció és la que val la pena. Que en aquesta foscor de la vida limitada i imperfecta hi ha la llum, amb paraules de santa Teresa de Jesús.

¿La llum? ¿La llum a la macabra vall aplina? ¿La llum en el cervell malalt (o malvat) del copilot? ¿La llum en el dolor indescriptible i definitiu de les famílies afectades? ¿La llum en el buit de l'estómac, de l'enteniment, de l'ànima? Ara no ho veiem i fins i tot pot sonar sàdic i insensible el que dic, però sí. ¿On era, Déu, el dia del sinistre? En el plor de tanta gent per persones que no coneixien de res. En els equips de rescat. En el fiscal. En l'abraçada als familiars. En els fragments humans i els instants d'angoixa previs a l'accident. En els pares del copilot. En els mitjans de comunicació que sí que han respectat la intimitat de les víctimes. En la primavera que tot just desperta, impassible. A tot arreu on la lògica és la contrària a la destrucció, al mal, a la resignació, a la fugida, a la desvinculació, allà hi ha Déu, que es manifesta (es "crea" contínuament) a través nostre. Diuen que, a força de practicar-lo, l'amor és tan fort com la mort (Ct 8, 6), potser més. El que ens retroba a tots a casa del Pare. És el repte, doncs.

Potser aquest és el veritable misteri: ¿com pot ser que després de tot això siguem capaços de crear tant d'amor?